

KOMUNIKAT PRASOWY nr 206/23

Luksemburg, 21 grudnia 2023 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-718/21 | Krajowa Rada Sądownictwa (Dalsze zajmowanie stanowiska sędziego)

Polski system sądownictwa: skład orzekający Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego nie jest niezawisłym i bezstronnym sądem ustanowionym uprzednio na mocy ustawy

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez ten skład orzekający został w konsekwencji uznany za niedopuszczalny

Z uwagi na całokształt okoliczności związanych z powołaniem sędziów Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych polskiego Sądu Najwyższego, skład orzekający tej izby nie jest „sądem” w rozumieniu prawa Unii. W konsekwencji Trybunał nie bada co do istoty pytań prejudycjalnych przedstawionych przez ten organ.

W Polsce sędziowie, którzy chcą kontynuować służbę po osiągnięciu wieku przejścia w stan spoczynku, są zobowiązani wyrazić wolę dalszego zajmowania stanowiska Krajowej Radzie Sądownictwa (zwanej dalej „KRS”). Sędzia sądu powszechnego zaskarżył uchwałę KRS o umorzeniu postępowania w sprawie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie przez niego stanowiska sędziego. KRS stwierdziła bowiem, że oświadczenie zostało złożone po terminie przewidzianym w ustawie. Rozpatrując odwołanie tego sędziego, Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego (zwana dalej „Izbą Kontroli Nadzwyczajnej”) zwróciła się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wyjaśnienie treści zasad nieusuwalności i niezawisłości sędziów ustanowionych w prawie Unii.

W swoim wyroku **Trybunał orzekł, że pytania zadane przez tę izbę nie pochodzą od organu mającego status niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy**, jak wymaga tego prawo Unii. Trybunał uznał zatem pytania za **niedopuszczalne**.

Trybunał doszedł do tego wniosku, przywoławszy najpierw wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka¹, w którym, w odniesieniu do dwóch składów orzekających Izby Kontroli Nadzwyczajnej, stwierdzono, że nie stanowią one sądu ustanowionego ustawą i nie są niezawisłe. Wyrok ten opierał się na stwierdzeniu, że powołanie członków tych składów orzekających nastąpiło z oczywistym naruszeniem podstawowych przepisów krajowych regulujących procedurę powoływania sędziów.

Okoliczności zmiany składu KRS w 2017 r. podważyły jej niezależność od władzy ustawodawczej i wykonawczej, wpływając tym samym na jej zdolność do proponowania niezależnych i bezstronnych kandydatów na stanowiska sędziowskie w Sądzie Najwyższym. Ponadto sędziowie, o których mowa, zostali powołani przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie uchwały KRS, której wykonanie było w chwili ich powołania wstrzymane przez Naczelny Sąd Administracyjny do czasu zbadania zgodności z prawem tej uchwały. Trybunał podkreślił również, że Naczelny Sąd Administracyjny ostatecznie uchylił wspomnianą uchwałę².

Trybunał przeprowadził porównanie ustaleń i ocen dokonanych przez Europejski Trybunał Praw Człowieka i Naczelny Sąd Administracyjny z własnym orzecnictwem dotyczącym warunków powoływania sędziów do polskiego Sądu Najwyższego. Wywiódł z tego, że całokształt różnorodnych okoliczności charakteryzujących powołanie sędziów

zasiadających w składzie orzekającym, który wystąpił z pytaniami w niniejszej sprawie, może rodzić w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności tych sędziów oraz podważyć zaufanie, jakie sądownictwo powinno wzbudzać w jednostkach w społeczeństwie demokratycznym i w państwie prawnym.

W konsekwencji ten skład orzekający nie ma statusu niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego uprzednio na mocy ustawy.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 8 listopada 2021 r. w sprawie Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce ([CE:ECHR:2021:1108JUD004986819](#)).

² Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 września 2021 r., II GOK 10/18.